

Natuurtoets Sloterdijk I

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, ecologie, Stedelijke
recreatie en Water

Februari 2010

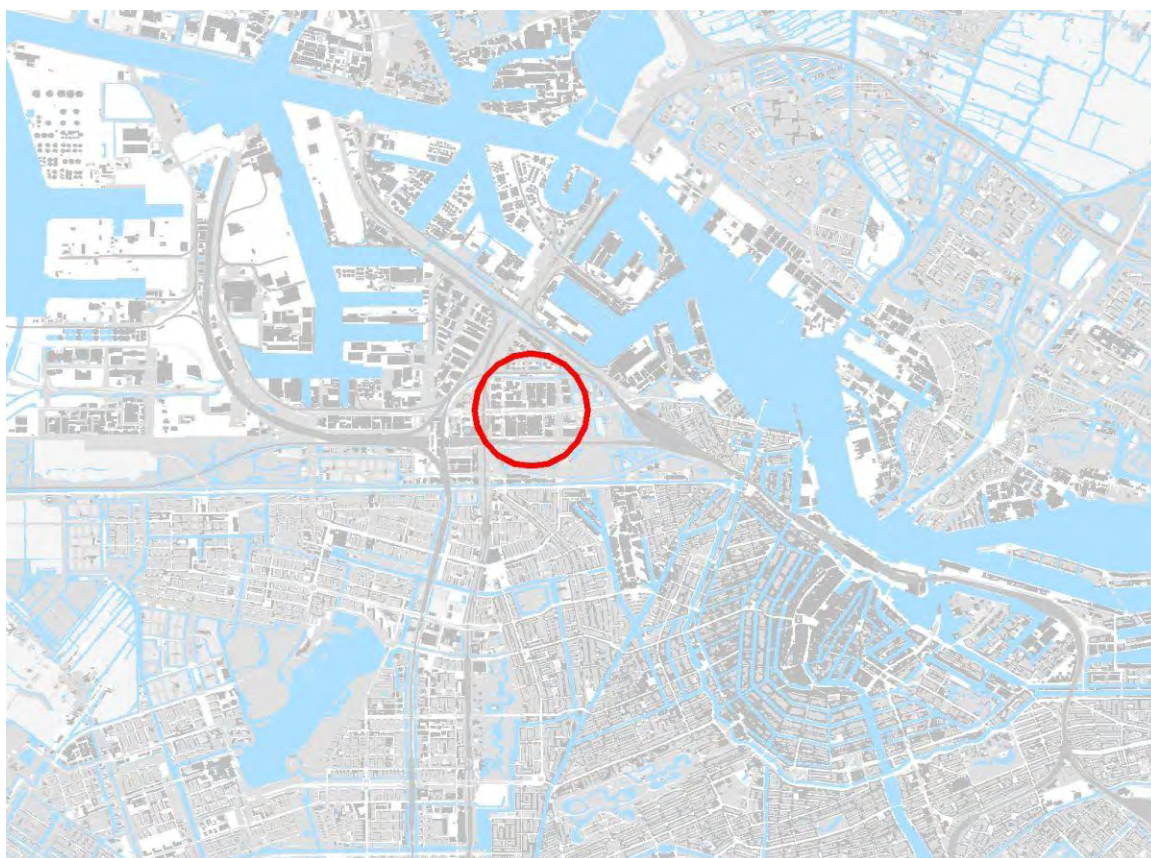
Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding.....	4
3. Kaders	5
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie.....	8
5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna	9
6. Consequenties natuurwetgeving	9

1. Samenvatting en conclusies

Voor een deel van het bestemmingsplan Overbrakerpolder wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld met de naam Sloterdijk I. Het bestemmingsplan is overwegend conserverend van karakter. Op enkele nog niet in gebruik zijnde kavels wordt ontwikkeling mogelijk gemaakt. Voor dit bestemmingsplan is een natuurwaardenonderzoek gedaan. De voornaamste conclusies zijn:

- De in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen hebben naar verwachting geen negatieve effecten op beschermde soorten; consequenties vanuit de natuurwetgeving zijn er dan ook niet.
- Vleermuizen worden in het plangebied alleen foeragerende verwacht, verblijfplaatsen in gebouwen zijn niet waarschijnlijk.
- De rugstreeppad heeft leefgebied in de nabijheid van het plangebied. Rond begraafplaats St Barbara bevindt zich een populatie, ook op andere plekken in Stadsdeel Westerpark worden rugstreeppadden waargenomen. Aan de noordzijde van het plangebied zijn poelen aangericht om de biotoop te verbeteren. Tot nog toe heeft hij daar geen gebruik van gemaakt.
- Bij bouwwerkzaamheden wordt het ideale leefgebied voor de rugstreeppad gecreëerd. Er is een kans dat deze beschermde soort hier dan opduikt.

Ligging plangebied

2. Inleiding

Het project

Voor een deel van bestemmingsplan Overbrakerpolder wordt een nieuw bestemmingsplan gemaakt. Dit bestemmingsplan, Sloterdijk I, is overwegend conserverend van karakter. Ontwikkeling van bedrijven op enkele nu nog braakliggende kavels wordt mogelijk gemaakt.

Werkwijze

Deze toets behandelt eerst de wettelijke en beleidskaders. Daarna volgt een beschrijving van het gebied en de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens wordt beoordeeld of een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet nodig zal zijn.

Eerder onderzoek

Gegevens over het voorkomen van soorten worden sinds 1990 bijgehouden in de 'Ecologische Atlas Amsterdam'. De grotere groengebieden zijn regelmatig geïnterviewd. De soortgroepen waarvan de gegevens zijn bijgehouden zijn zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, kreeftachtigen, dagvlinders, sprinkhanen, krekels en libellen. Locaties van roepende rugstreeppadden worden elk jaar in kaart gebracht. In 2004 en 2005 zijn alle kolonies huismussen in Amsterdam geïnterviewd.

In 2009 is het aan de noordoostkant aan het plangebied grenzende natuurgebiedje onderzocht op natuurwaarden. Dit gebied in stadsdeel Westerpark ligt achter bedrijfsgebouwen en sportvelden tegen de spoorbaan aan. Door de beperkte toegankelijkheid zijn de natuurwaarden relatief hoog. De aanwezigheid van een broedende sperwer en grote bonte specht werden verondersteld.

Verder zijn er in stadsdeel Westerpark natuurtoetsen gedaan voor een aantal projecten rond de Transformatorweg, direct aan de oostzijde van het plangebied. In deze omgeving komt de rugstreeppad voor.

Begrenzing van het plangebied

Het plangebied ligt tussen de spoorbanen van Amsterdam CS naar het Sloterdijkstation. Aan de oostkant is de stadsdeelgrens met Stadsdeel Westerpark de begrenzing. Aan de westkant is de Einsteinweg de grens.

Begrenzing plangebied

3. Kaders

Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

In de omgeving van Amsterdam ligt een aantal gebieden, die onder de Natuurbeschermingswet vallen. Dit zijn Vogel- of Habitatrichtlijngebieden, zoals bedoeld in de Europese Vogelrichtlijn (nu geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998). Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). Het IJmeer is een voorbeeld van zo'n gebied. Indien er externe effecten van het plan op deze Speciale Beschermingszones te verwachten zijn, is een passende beoordeling nodig.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingsaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

In de brochure 'Buiten aan het werk', die naar aanleiding van de AMvB is uitgekomen worden drie beschermingsregimes en niet beschermde soorten onderscheiden. Voor vogels geldt een apart regime. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode.
	Vogels	Voor vogels moet, indien er nog geen gedragscode is afgesproken, ontheffing worden aangevraagd. Als de werkzaamheden echter buiten het broedseizoen plaatsvinden is er geen ontheffing nodig, dit geldt echter niet voor soorten met 'vaste rust- of verblijfplaatsen'.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie. (LNV. Brochure)

De Gemeente Amsterdam heeft een gedragscode ter goedkeuring bij het Ministerie van LNV ingediend (april 2008), deze is in augustus 2009 goedgekeurd en zal naar verwachting eind 2009 in werking gaan. Met het werken volgens de gedragscode kan een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten worden voorkomen.

Beleidskader

Ecologische Hoofdstructuur: Rijks en Provinciaal beleid

De (P)EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de EHS-opgave verder uitgewerkt. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de (P)EHS dient volgens in de Nota Ruimte vastgelegde regels gecompenseerd te worden.

Hoofdgroenstructuur: gemeentelijk beleid

In het structuurplan van de gemeente Amsterdam wordt een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie worden voorgelegd.

Soorten van de Rode lijsten

Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de rode-lijst-soorten en dat zo nodig aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen. Bij de soorten in de bijlage is de codering van de Rode lijst opgenomen.

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving

Het plangebied ligt tussen de twee spoorbanen, die van Amsterdam Centraal naar Sloterdijk gaan. Verder naar het noorden liggen de bedrijfsterreinen, die deel uitmaken van het westelijk havengebied. Aan de zuidkant liggen de volkstuinparken Nut en Genoegen en Sloterdijkmeer.

Het plangebied

Het plangebied bestaat voornamelijk uit bedrijfsterreinen. Aan de westkant – grenzend aan de Einsteinweg - zijn het hoge moderne gebouwen, waarin vooral kantoren zijn gevestigd. Aan de oostkant zijn het bedrijven één-, maximaal tweehoog, met platte daken. Het plangebied wordt in oost-westrichting doorsneden door de Transformatorweg. Het groen in de openbare ruimte wordt gekenmerkt door bomenrijen, bijvoorbeeld langs de Transformatorweg en de Contactweg.

In de noordoostpunt van het gebied ligt een waterpartij met bos, deze sluit aan op het natuurgebiedje in stadsdeel Westerpark. Hier worden de natuurwaarden bepaald door een gevarieerde inrichting en relatieve rust tussen bedrijfsterrein en spoorbaan. Dit is een goed broed- en rustgebied voor water- en bosvogels.

Ecologische verbinding

Het plangebied grenst aan de Brettenscheg, de groene en recreatieve verbinding van het Westerpark met het buitengebied. Grondgebonden dieren verplaatsen zich over en langs de spoorwegtracés, die het plangebied aan noord- en zuidkant begrenzen. De taluds van de spoorlijn zijn ruig begroeid en rustig en daardoor uitermate geschikt voor zich verplaatsende zoogdieren en amfibieën. Over het tracé van het Hemspoor kunnen dieren zich over grote afstand verplaatsen.

Inventarisatie

Zoogdieren

In het plangebied komen algemene zoogdieren zoals egel, mol, bosmuis, bosspitsmuis, veldmuis, dwergmuis, woelrat. Ook de vos zwerft rond.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is het plangebied mogelijk foerageergebied. Verblijfplaatsen zijn er niet te verwachten. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger kunnen er jagen.

Broedvogels

De bomenrijen langs de wegen zijn gering van grootte en bieden voor een beperkt aantal vogels broedmogelijkheden, houtduif en een ekster kunnen hier worden verwacht.

In de bossages en bomen aan de noordoostkant van het plangebied komen meer soorten broedvogels voor. De grote bonte specht, mogelijk de sperwer en heggenmus, grasmus, winterkoning, merel, kleine karekiet, zanglijster, ekster, zwarte kraai, houtduif, koolmees, pimpelmees kunnen worden verwacht. Op grinddaken kunnen vogels broeden. In de directe omgeving zijn broedgevallen van visdiefjes en scholeksters bekend.

Amfibieën

Kleine watersalamander, groene en bruine kikker en de gewone pad komen in het plangebied voor. Deze soorten leven in en in de omgeving van poelen en slootjes. De rugstreeppad heeft zijn leefgebied in de directe omgeving van het plangebied. Hij komt onder andere voor in de omgeving van de begraafplaats Sint Barbara, vermoedelijk overwinteren er rugstreeppadden op de spoorbaan.

Flora

Beschermde flora wordt niet verwacht.

5. Ingrepen en analyse van de effecten op flora en fauna

Het plan

Het plan is conserverend van karakter. Op de nog braakliggende kavels wordt ontwikkeling mogelijk gemaakt. De brede groene zone langs de Isolatorweg en de zone langs de generatorweg zijn inmiddels van groen ontdaan en in gebruik genomen. De natuurzone aan de noordoostkant van het gebied verandert niet van functie.

Werkzaamheden met betrekking tot vogels

Bij werkzaamheden dient de broedtijd in acht te worden genomen. Indicatieve broedperiodes zijn te vinden op www.flora-fauna.amsterdam.nl.

Werkzaamheden met betrekking tot de rugstreeppad

Bij de werkzaamheden om de kavels te ontwikkelen kan tijdelijk een geschikt biotoop voor de rugstreeppad ontstaan: een zandig terrein met kleine poeltjes. Het is mogelijk dat de rugstreeppad vanuit de aangrenzende gebieden het plangebied weet te bereiken.

Om de kans op de komst van de rugstreeppad naar de te ontwikkelen kavels te verkleinen kunnen enkele maatregelen worden genomen:

- gedurende de voortplantingsperiode van de rugstreeppad (april-september) geen poeltjes laten ontstaan;
- bouw materiaal niet rond laten slingeren, maar zoveel mogelijk opruimen.
- Als er desondanks voortplanting wordt vastgesteld in een poeltje of plas, dan dient deze ontzien te worden; de jonge padjes moeten worden beschermd, geadviseerd wordt om hiervoor een ter zake deskundige in te schakelen.

6. Consequenties natuurwetgeving

Gebiedsbescherming

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Polder Westzaan is het dichtstbijzijnde gebied met deze status. Externe werking van plannen op dit Habitatrictlijngebied is niet aannemelijk. Het plangebied maakt geen deel uit van de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam.

Soortbescherming, ontheffing Flora- en faunawet

Vleermuizen en rugstreeppad

De rugstreeppad is een soort van Bijlage IV van de Habitatrictlijn. Deze wordt door de Flora- en faunawet streng beschermd. Negatieve effecten op deze soorten zijn echter niet te verwachten.

Broedvogels

Voor de meeste broedvogels geldt, dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Ontheffing voor broedende vogels wordt meestal niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. Broedvogels, waarvan het nest ook buiten de broedtijd beschermd is, zijn er niet.

Conclusie Flora- en faunawet

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk waardoor negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn.